

WAT DOEN BIJ VERSLIKKEN?

Roep onmiddellijk de verpleegkundige van de eenheid te hulp

De GOEDE reactie:

→ Verslikken met vloeibare voeding:

Veroorzaakt geen obstructie

Stel de patiënt gerust en vraag hem om te hoesten

Laat hem slikken na elke hoest

→ Verslikken met vaste voeding

Kalmeer de patiënt en stel hem gerust

Vraag hem om met open mond te hoesten om het voedsel uit de mond te doen komen

Maak de mond leeg

→ In geval van blokkering of verstikking:

“Pas de heimlichgreep toe”

- Ga achter de persoon staan, sla beide armen om zijn buik, maak met een hand een vuist en pak deze met de andere hand vast (plaats de vuist net onder het borstbeen)

- Druk krachtig en snel in de buik en omhoog (alsof u de persoon wilt optillen) en buig hem naar voren

- Herhaal deze handeling 5 keer na elkaar als het vreemde voorwerp niet uit de mond komt

- Bij mislukking thuis: bel de 112

NIET doen

→ Op de rug van het slachtoffer slaan

→ De armen omhoog laten houden

→ Drinken geven “om te helpen doorslikken”

VRAGEN?

Tijdens de opname

→ Welke maaltijden/dranken zijn aanbevolen?

→ Vragen over slikstoornissen?

→ Behoeftte aan follow-up bij slikstoornissen?

→ Nood aan advies om de maaltijden samen te stellen?

→ Waar het nodige materiaal vinden?

→ Hoe vloeistoffen verdikken?

→ Aanpassing van de medicatie (galenische vorm): bruistablet, zuigtablet, drank, zetpil...

Aarzel niet om contact op te nemen met de verpleegkundige of de arts op de verdieping voor elke aanvullende informatie.

Naargelang van uw behoeften zullen ze de leden van het paramedisch team aanspreken.

Thuis

→ Aarzel niet om contact op te nemen met uw huisarts.

Site St-Elisabeth

De Frélaan 206

1180 Brussel

☎ 02 614 20 00

Spoedgevallen 24 u/24

☎ 02 614 29 00

Bella Vita Medical Center

Allée André Delvaux 16

1410 Waterloo

☎ 02 614 42 00

Site St-Michiel

Linhoutstraat 150

1040 Brussel

☎ 02 614 30 00

Spoedgevallen 24 u/24

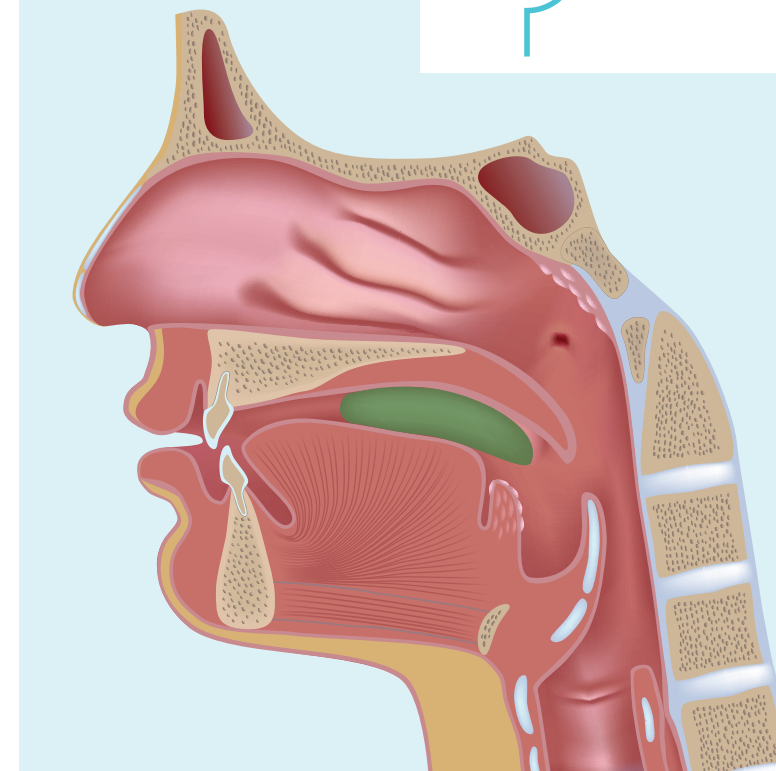
☎ 02 614 39 00

Externe raadpleging te Halle

Bergensesteenweg 67

1500 Halle

☎ 02 614 95 00

SLIKSTOORNISSEN

Informatie aan de patiënten en hun naaste omgeving

DEFINITIE

Normaal wordt eten en drinken bij het slikken van de mond via de slokdarm naar de maag voortgestuwd.

Bij **slikstoornissen** (= dysfagie) kan de patiënt moeilijk of helemaal niet normaal slikken.

Dit probleem kan ertoe leiden dat de voeding in de luchtwegen terecht komt, we spreken dan van **verslikken** of "**fausse route**".

ALARMSIGNALLEN

Buiten de maaltijd

- Ademhaling: slijm in de bronchiën, herhaalde longontstekingen, hoest
- Onverklaarde koortsepisoden
- Ondervoeding, vermagering
- Gewijzigde stem (dysfonie)

Tijdens de maaltijd

- PLangere maaltijdduur
- Moeilijk kauwen
- Voeding blijft langer in de mond
- Kleinere hoeveelheden eten
- Weigeren om te eten
- Voeding loopt uit de mond of naar de neus
- Meerdere, hoorbare slikbewegingen
- Moeilijk slikken
- Hoesten, zelfs buiten de maaltijden
- Stikken
- Verstikte stem
- Gevoel dat voeding in de keel blijft steken

VOORZORGEN TIJDENS DE MAALTIJD

Omgeving

- Rustig en ontspannen
- Zonder verstrooiend element: televisie, radio, pratende personen...

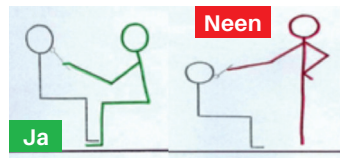
Vóór de maaltijd controleren

- De mond moet proper en vochtig zijn
- Tandprothesen moeten goed op hun plaats zitten en aangepast zijn; Verwijder ze indien ze niet blijven zitten

Houding tijdens de maaltijd

- Installeer de patiënt correct, met de romp goed rechtop (max. 30° achterover), in een stabiele en gemakkelijke houding, voeten op de grond (of op een voetsteun)
- Het hoofd lichtjes naar beneden gebogen, in het verlengde van de romp (kussentje achter het hoofd)
- **Nooit** het hoofd achterover: werkt verslikken in de hand
- Wacht na de maaltijd 20 minuten alvorens de patiënt weer neer te leggen

Helper

- Ga zitten, ideaal tegenover de patiënt, op dezelfde hoogte, **nooit** hoger
- Stimuleer de autonomie van de patiënt
- Let erop het bestek steeds van beneden aan te bieden en weg te nemen
- Geef kleine hapjes en kleine slokjes, met tussentijd (minstens 10 seconden)
- Controleer of de mond goed leeg is alvorens een nieuwe hap te geven
- Stimuleer met raad: "nu kauwen", "nu slikken"...
- Plaats het eten midden op de tong en druk met de lepel op de tong
- Controleer of het glas altijd goed vol is: drinkt gemakkelijker, het hoofd gaat niet achterover
- Vermijd dat de persoon bij het eten of drinken praat

Mogelijke technische hulpmiddelen

- Gebruik liever een dessertlepel dan een eetlepel
- Glas: hard, volledig gevuld, met neusuitsparing
- VERMIJD een tuitbeker: het hoofd gaat achterover
- Rietje: Uittesten (advies logopedist)
- Aangepast bestek

ENKELE VOEDINGSADVIEZEN

Aanpassing van de textuur

Vermijd te droge of te kleverige textuur

- Gesneden: gesneden en mals vlees
- Gemalen: gemixt vlees, gemixte groenten en zetmeelproducten
- Glad: pudding, yoghurt, compote, mousse...
- Verdikte dranken (met poeder of reeds bereid in gelwater)

Voeding met hoger risico

- Gemakkelijk uiteenvallend voedsel: couscous, rijst, erwten...
- Kruimelig voedsel: beschuit, droge koekjes, bladerdeeg...
- Vezelrijk voedsel: sperziebonen, prei, witlof...
- Kleverig voedsel: snoep, petit suisse, hardgekookt ei...
- Hard voedsel: appel, rauwe wortel, snoep...
- Van consistentie veranderend voedsel: ijs
- Mengsel van vloeibaar en vast: sinaasappel, kerstomaat, in koffie gedopt brood, yoghurt met stukjes fruit...

Geef de voorkeur aan

- Voedsel met smaak
- Koude of hete, maar **geen lauwe** dranken
- Licht bruisende dranken, met aroma
- De maaltijden verspreiden bij gebrek aan eetlust en/of snelle vermoeidheid